

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentetlen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadhatnak el.
 Kéziratot nem adhatnak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekéül:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszített a kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért természetesen
 minden □ centimeter
 után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetésekéül
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdájába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

171. sz. Zemplénavármegye tanfelügyelőjéről.
 A községi és állami iskolák tanítóinak s az isko-
 laszéké és gondnokságok elnökének Zemplén vár-
 megyében.

I.
 A nagymélt. vallás és közokt. m. kir. mi-
 niszter urnak mult évi 38636 és folyó évi 845.
 szám alatt kelt rendeletei értelmében: »Földrajz
 a miniszter tanterv szerint az elemi népiskolák
 III-IV. osztályai számára« írta Vargyas Endre;
 továbbá »kereskedelmi számtan« írta dr. Veress
 Vilmos, az országos közoktatási tanács bírálata
 alapján előbbinek a házai nép-, utóbbinak pedig
 az alsó fokú kereskedelmi iskolákban leendő
 használhatása engedélyeztetett.

Körösvény.

Pfaffenráth Konrád János volt szegedi kö-
 zepkereskedelmi iskolai tanuló gyilkosság bü-
 nténye miatt 5 évi fegyház büntetésre ítéltetvén,
 a vallás és közokt. m. kir. miniszter urnak folyó
 évi január hó 7-én 52070/886. szám alatt kelt
 rendelete értelmében minden hazai tanintézetből
 kizárattott.

S. a. Ujhely, 1887. február 1.

Nemes Lajos,
 kir. tanácsos és tanfelügyelő.

174/87. ki. sz. S. a. ujhelyi járás főszolgabírájától.
Hirdetmény.

Ezennel hivatalosan közhírré tétetik, hogy
 Reichard Gyula s. a. ujhelyi lakos magánkézi-
 zálogkölcson-üzlet tulajdonos, azon általa vezetett
 zálogkölcson üzlet további folytatásáról önként
 lemondott, ebből kifolyólag felhivatnak mindazok,
 kik a kérdéses intézetben bármi nemű tárgyat
 elzálogosítottak, hogy azokat folyó évi február
 hó 21-étől számítandó egy hónapi határidő lefo-
 lyása alatt annál bizonyosabban kiváltani igye-
 kezzenek, mivel az ezen határidő alatt ki nem
 váltott zálogtárgyak az 1881. évi XIV. tc. 15. és
 17. szakaszai értelmében hatósági kiküldött jelen-
 létében megtartandó nyilvános árverésen el fognak
 adatni.

Kelt S. a. Ujhelyben, 1887. febr. 4.

Főszolgabíró helyett:
 Br. Gaizler,
 h. szolgabíró.

TÁRCA.

A nőkről.

A „Zemplén” eredeti tárcája.

A „Zemplén” 42-ik számában »Örök talány«
 címen olvastunk egy tárcát Szikráról, igen érde-
 kesen gyűjtve össze abba mások szikráit. E pár
 sor inkább folytatás, mint megfajtás akar lenni.

A természetudomány ugy előrehaladt, hogy
 ismeretlen tüneményre sem mondják: örökké ta-
 lány fog maradni. De az anya, feleség, leány, nő-
 vér, ők örökké talányok? S miért? Talán oly
 tüneményszerű lények, kiktől annyit látunk, hogy
 szépek, de nem tudjuk, mit rejt a szépség magá-
 ban: szerelmet, szendéséget, boldogságot vagy
 haragot, bosszút, bünt? Mire vannak teremtve, az
 emberiség boldogítására vagy büntetésére, ördö-
 gök-e vagy angyalok?

Hja! tisztelt uram, ha így tesszük fel a kér-
 déseket, akkor örökké talányok fognak maradni!
 Ha a nőknél, hol az ideg és véralakot annyira
 nüanszroz, nem tekintjük egyediségüket, s az
 egész nemnek akarjuk magyarázatát adni, akkor
 bizony semmire sem jutunk; a költők csak to-
 vább gyártják a frázisokat pro és kontra.

Kis sárga madár szépen füttyül és szereti a
 kendermagot, ez kanári; de még ilyen tág meg-
 határozást sem lehet adni az egész női nemről.
 Egyik szépen füttyül és nem szereti a kenderma-
 got, a másik nem füttyül szépen és szereti a ken-

92/87. k. i. sz. Zemplénavármegye főszámvevőjétől.

Hirdetmény.

Zemplénavármegye székházához, a hivatalos
 helyiségek fűtése végett, mintegy 360 köbmtr. —
 90 öl bukkfa fog a következő 1887/8. évi téli
 időnyre árlejtés utján beszereztetni. Az árlejtési
 tárgyalás pedig folyó évi február hó 10. napján,
 d. u. 3 órakor fog megtartatni.

Fölhivatnak tehát mindazok, a kik a ver-
 senytárgyaláson részt venni akarnak, hogy kellő-
 leg felbélyegzett írásbeli zárt ajánlatukat, melyhez
 a vállalati összeg 20%-tőlja készpénzben, vagy
 pedig óvadékképes értékpapírban melléklendő, leg-
 később folyó évi február hó 10-ének, d. e. 11 órá-
 jáig a megyei számvevőséghez juttassák el. Az
 elkésve érkezett ajánlat figyelembe vétetni nem fog.
 A szóban levő vállalat föltételei alulirotnál
 a hivatalos órák alatt bármikor megtudhatók.

S. a. Ujhely, 1887. jan. 29-én.

Dongó Géza,
 főszámvevő.

A vármegye gyűlésterméből.

— 1887. jan. hó 31. —

A rövid tárgyszózat kevés érdeklő-
 dést keltve, gyér közönséget vonzott a vár-
 megye tanácsstermébe.

A szönyegre került közgyűlési tárgyak
 kevés felszólalások között, az előadók véle-
 ményeinek elfogadásával oly gyorsan ör-
 lődtek le, hogy az ülés pár óra alatt véget
 ért.

A katonai elszállásolás címén kért 1/4 %
 pótdadó 49 „igen“-nel 4 „nem“ ellenében
 megszavaztatott.

E közgyűlés előtt tette le főispánunk
 által mult évi decemberi közgyűléskor Zem-
 plén vármegye tiszteletbeli főjegyzőjévé ki-
 nevezett Gf Andrassy Sándor jogtudor,
 Gf Andrassy Aladárnak fia, hivatalos es-
 kiejét. A nemzetnek számos kitünőségei
 emelkedtek már e lépcsőn a közügyek élére.
 Hazafias érzellemmel óhajtjuk, hogy ez a ki-
 tüntetés, a megkezdett közpályán a fiatal
 főúr is egy fényes jövő nyitánya legyen.

dermagot. És ha mind szépen füttyül is, mind
 más nótát füttyül. Az egész nemet veszik boncoló
 kés alá s akkor természetes, hogy talány ma-
 rad. S ezt a szép talányt azután felhasználják.
 Egy férfi megbotlik, vagy bünt követ el, a fér-
 fit megmentik, azt mondják: „cherchez la fam-
 me!“ Nagyon sok talányt az örök talánynyal
 vélnék helyesen megfejteni,

Már az első nőt csábítással vádolják, s
 hogyne volna akkor csábító minden leánya. Év-
 nak minden fia — ön is uram — szemére veti,
 hogy elcsábította Ádám apánkat. Nem ez volt
 az első csábítás! Először Lucifer csábította el
 Évát, Lucifer pedig férfi volt, „Ne bántsátok
 Éva asszonyt!“ — Ádám elég gyenge volt, hogy
 a feléje nyújtott almába beleharapott, s mi férfiak,
 Ádám nemének képviselői, magunkat még erő-
 sebb nemnek nevezzük.

Ha egy asszony rosz utra, bűnre csábítja
 férjét, kiabál a társadalom. Igen helyesen! De
 ha befolyása, vagy mint nevezni szeretik, uralma,
 csak jó hatással van, ha visszatartja a kártyától,
 bortól, dinom-dánomtól, akkor mindjárt papucstól
 emleget s felgyűrt könyökkel és főzőkanállal ke-
 zében illusztrálja az erőteljes nőt. Ez már rosz
 vice az elmés társadalomtól! Ha felsőbbiségét és
 életrealitását érzi az a nő, kell, hogy a kor-
 mányt kezébe vegye, ezt nem uralomvágya, ezt
 mindkettőjük érdeke, de meg önbecsérzete ki-
 vánja. Ha pedig a férj megközelíti a vigjátéki
 papucshősöket, az ugy hiszem a férfi hibája, ki
 erősnek s duzzadó erővel lett teremtve, mint
 egész neme.

A közgyűlés letolását a következőkben
 adjuk:

Elnöklő főispán a rendkívüli gyűlést meg-
 nyitván: a bizottsági tagok névsora az igazoló
 választmányának jelentése alapján meghitelesítet-
 tett. E szerint, választó kerületenkint, a követ-
 kező biz. tagok lettek a névsorba felvéve: Marcz-
 loff Endre (Sztára), Mihalovics János, Takács
 István, Polányi Géza (Natafalva), Vitányi Ber-
 talan, Csuka Lajos, Farkas Gyula (Szerencs), Ku-
 dász Kálmán, Kecskeméthy Zsigmond (Keresztur),
 Dókus Gyula, Ujfalussy Endre, Reichard Mór,
 Kecskés Antal (S. a. Ujhely), Pogány Gerő dr.,
 Vaszily János (Berettő), Kun Dániel, Horváth
 János, Puza Sándor, Nemes Ferenc, Kun Pál,
 Kun Béla (S. Patak), Dragóner Lajos, Kula Ist-
 ván, Gay János (Udva), Boross János, Juhász
 Mihály (Harkány), b. Schluga Rezső, Szemrekóvszky
 György (T. Terebes), Egy Elek, Gyarmathy
 Sámuel (Cséke), Kolbay Gergely, Kolozsy Fe-
 renc (Traucsonfalva), Bittner Elek, Ihnatók Emil,
 Dudinszky Dezső, Koch Gábor (Gálszécs), Ma-
 thiasz János, Kovács János (Szőlőskő), Ungár
 Sámuel, Pápay István (Homonna), Naményi An-
 tal, Simkovics Pál (Pazdics), Potoczky Dezső
 (Bersék), Söhalmy György, Bocskay Ignác, Boross
 József, Gönczy János (Tálya), Dékány András,
 Nagy Ferenc, Nagy Lajos (Mogyaszó), Szepessy
 Ede (Boly), Füzesséry Lajos, Popper Ignác (Butka),
 Izsépy Kálmán, Lukovics Ottó, Dancs János
 (Sztakcsin), Rozgonyi Ferenc, Guldenfinger Arisz-
 tid, Gulovics Miklós (Rákóc), Kantha József,
 Jankovics Mihály (Máltás), Baján Imre, Sulyó-
 szky István, Gulácsy Ignác (N. Mihály), Buza
 József, Várnai Armin, Adonyi Gyula dr. (Tolcsua),
 Lehoczky Endre, Balázs Mihály, Matolay Gábor
 (Szinna), Izsépy Elek, Gojdic János (N. Polena),
 Dobrossy András, Zitás Bertalan, Orosz Elemér
 (Gesztely), Füzesséry György, Kossuth Elek (A-
 Hrabóc), Füzesséry Tamás, Géczy István (Lass-
 tomér), Séra István, Gallovcis Sándor (L. Bénye),
 Hrehuss Gyula Haiman Soma, Schütz Nándor dr.,
 Szunyoghy Dezső (V. Csemernye), Ulrich Vilmos,
 (Perbenyik), Stratter Antal, Szombathy László dr.,
 Gáll Sándor (Varannó), Kárpáthy Péter, Kálmán
 Lajos, Sztankay Béla (B. Olassi), Lefkovics Ró-
 bert, Benyóvszky Béla, Szilvácsy József (O. Lisska),
 Ureczky Béla, Bárczy Benedek (Sztropkó), Pálóczy
 József, Kaliczky István, Dienes Gyula (Mád), Len-
 csés János, Demeczky Zsigmond (Lelesz), Rit-
 tinger Zsigmond (Mikóháza), Molnár Viktor dr.,

Házasság felbontásánál nem hallottam a fér-
 fit okolni. S ha csakugyan a nő volna az oka,
 nem fordítaná meg a világ (a világeért sem!) azt
 a sokat emlegetett, francia mondást, nem keresi
 a férfit, pedig megtalálna.

V. Sixtus pápa (aki — e mondása után —
 csodálom, hogy nem volt férj!) azt mondotta:
 »Mutassatok egy asszonyt, a ki ellen férje soha-
 sem panaszkodott s én szívesen a szentek közé
 sorozom!« Én is ezt mondom, (pedig nem va-
 gyok V. Sixtus pápa) de én — azt a fehér holló
 férjet sorozom a szentek közé. S ha komolyan
 nem panaszkodik, legalább elméskedik. Ezzel
 tartozik az egészségének, no meg a férfiaságnak.

Hogy a nő imádóján is teljesen akar ural-
 kodni? — állítja uram.

A nő már veleszületett helyzeténél fogva
 magasabban áll a férfinél, s még magasabbra
 emeli őt imádója. »Királyné, angyal, menyors-
 zág...« Királyné, de legnagyobb boldogsága
 rabszolgájától egy jó tekintet, egy szép szó. De
 hogy csak azért akar uralkodni, hogy imádóját
 megkinozhassa, ez — engedje meg — nevéstéges
 állítás. Van Kund Abigél, de ez csak egy típus
 és nem a nem, még nem is kategória.

A nő nagyon tud szeretni. Hű, odaadósze-
 rető, egészen szerelmének él. S ha a férfi szerel-
 mét nem viszonozza, nem él avval vissza ugy,
 mint egy férfi, ha látja, hogy szerelmesek belé s
 nevetve emlegeti, mint diadalt, egy szegény kis
 leány szerelmét a szép „Don Juan.“

* * *
 „Az Isten remeket akart teremteni s meg-

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

Margitai József (Velejte), Rosznáky Ágoston, Oravecz Sándor (Sz. Polyanka), Szabó András (K. Csizgánd), Marikóvsky Bertalan (Girincs), Pankovics Antal, Gojács Antal (Göröginye), Krajnyák Sándor, Tutkovics József (N. Dobra), Gábry Béla, Keresztessy Lajos (Papina), Marton Dénes dr., Zbinyóvszky Lajos (Ulics), Paulay Gábor, Zákó Soma, Takács Sándor (Tokaj), Rosznáky Gyula, Izsépy Géza, Görgey Pál (M. Izsépy), Szilágyi József, Juhász János, Ráskay István (E. Bénye), Steiner Bertalan (Abara), Zöldy András (Monok), Bencsik István, Komjáthy Gábor (Szi-nyér).

A m.-laborczi, ondi, kir.-helmezi, agárdi, tarczali és monoki választások, törvény és szabályokba ütköző eljárás miatt, megsemmisítettek. Ugy ezen, mint az időközben történt elhalálozás miatt megüresedett választó kerületekben pótválasztások lesznek s a határidő kitűzésével az alispán megbízottat.

A közös hadsereg és honvédség átkeléséből és beszállásából eredő teher arányosabb megosztása végett, S.-a.-Ujhely város közönségének kérvényezése folytán és az állandó választmánynak e tárgyban kelt előterjesztése alapján a vármegye közönsége az 1879. évi XXXVII. t. c. ben nyert jogával élvén már a f. évre vonatkozó érvénnyel $\frac{1}{4}\%$ -nyi pótdadót szavazott meg s tekintettel a most idézett törvény 5. §-ának második bekezdésére, a kivetési összegből a házadóra vonatkozó arányt a községenkinti évi járandóságnak $\frac{1}{8}$ részében állapította meg. Ez a pótdadó is, mint a vármegyei pótdadónak már érvényben lévő többi neme, a vármegyei szabályrendelet vonatkozó utasításainak értelmében, a községi adótol elkülönítve lesz kivetendő, beszédendő s a központi alapba beszolgáltatandó.

A szegény-alap létesítési kérdésének ügyében eljáró küldöttség (melynek tudvalevőleg az a feladata, hogy az irányban, vajjon a szegény alap községi-járási- vagy centrális legyen-e — véleményt adjon) közbe jött nehézségek miatt ez alkalomra jelentést még most nem adhatván: ez ügyek tárgyalása a márciusi közgyűlésre elodáztatott. Hasonló okok miatt a tisztviselői nyugdíj létesítésének ügye is a napi rendről le vetített.

Végül foglalkozott a rendk. közgyűlés a a tokaj-tarcal-zombori vármegyei utvonálnak kiépítése tárgyában Szirmai Vilmos gf által benyújtott s a várm. kir. épít. hivatal véleménye jelentésével kiegészített kérvénye. Az építészeti hivatal által tett javaslatok, és pedig, hogy a még körülbelül 10 kilométernyi hosszúságban kiépítetlenül heverő utvonálhoz megkivántató kőanyag a közvetlen közelről érdekelt tarczali kőbányából jutányosan szolgáltatásék ki; a köfektési munkálatoknak költségei a központi alaptól fedeztetessenek s tekintettel arra, hogy a stratégiai szempontból is nagy jelentőségű nevezett utvonálnak kiépítése sietős természetű, országos segélyadomány kieszárlása végett lépések tésenek — helyesléssel fogadtattak.

A közgyűlés a főispán életésével végződött.

A vörös-kereszt.

Az országos vörös-kereszt egyesület s.-a.-ujhelyi fiókja Chyzer Kornél dr. elnökle alatt és a tagok gyérszámu jelenlétében mult hó 27-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. Most, midőn

teremtette a nőt. Elhibázta, mert nagyon finom anyagot vett hozzá! Körülbelül ezt mondja Lessing. S csakugyan, az isten remeket teremtett, (tán azért alkotta utóljára), de éppen azért a teremtés koronája, mert nagyon finom anyagot vett hozzá. A mit a férfiak értelem, műveltség által szereznek, az a nőkkel veleszületett érzék, bent van a finom anyagban.

S a nők ez érzékre támaszkodnak is. Itélethezánál első benyomások, érzelmeik, szimpáthia vezérlik. S higijék el, biztosabb támasz ez, mint a férfiak emberismerete, vagy holmi frenológia. De azért méltán élcelődhetett Schopenhauer és mások a női birói székről és nő emancipációról, mert ez a társadalom felbomlása lenne. Maradjon az állam és társadalom a férfi kezében, a család a nőben. A férfi elvét, meggyőződését követi, a nő akaratát érzéke sugalmazza. S ez érzék még biztosabban vezet a szépnél. Különben eléggé tanuskodik széperzé-
küről az, hogy tetszenek önmaguknak. Nagyon is tetszenek, — mondja kedves olvasó. Bizony hiuk. De van is rá okuk! A szépség a nőknél hatalmasabb külső eszköz a boldogságra, mint férfínél a gazdagság. Szépségük egyik fő eszközük hódításuknál. Az ő hiuságokat lehet menteni, de mivel mentsük a magunkét, pedig hiuk vagyunk (még tán jó magam is!) Van annyi festett bajusz, mint fals fru-fru.

Még egy hibája van az egész nemnek: szeszélyesek. Szeszélyesebbek mint egy gép, szeszélyesebbek, mint a férfiak, mert babusgatjuk, dédelgetjük őket, no meg a „finom anyag”, az idegek . . .

* * *

a háboru eshetősége Damokles kardja képében lebeg fejünk fölött, s a háboruban megsebesülő, vagy megbetegedett harcósok maholnap esdekelve fordulhatnak a vagyonában és életében általuk védelmezett társadalom szamaritán érzelmeihez, — a kellő tájékozás megadása végett nemcsak időszerűnek, de szükségesnek is tartjuk közölni a mi fiók egyesületünknek mult évi működését hiven vázoló, s a fentebb említett alkalommal felolvasott titkári jelentést, mely egész terjedelmében itt következik:

Mélyen tisztelt közgyűlés!
A mult év folyamán felmerült s mindinkább fenyegető alakot öltött külpolitikai bonyodalmak behatása alatt az országos vörös-kereszt egyesület tevékenysége felettébb élénkült, mely kihatással volt fiók egyesületünkre is. Amint a vihar által fenyegetett hajó népsége készenlébe helyezi a mentő csolnakokat, melyekre a derült napokban talán nem is gondolt: épen ugy egyesületünk kormányja is a helyzetnek megfelelő készülődésekkel volt elfoglalva. midőn a külbonyodalmak valószínűvé tették, hogy monárkhánk államhajójának egy nagy háboru viharával kellend megküzdenie.

Fiók egyesületünk, amennyiben városunk egyik gőcpontját képezi a monárkhia fenyegetett határa felé húzódó vasutvonalnak, ugyszólván első sorban volt és van érdekelve e készülődéseknél. Az egyesület vezérkormányja ugyanis a s.-a.-ujhelyi vasuti állomást háboru esetén 200 sebesült befogadására alkalmas ugynevezett „betegszálló állomás” helyéül jelölte ki, ahol majdan a harctérről érkezendő, s egyelőre tovább nem szállítható sebesültek ideiglenes ellátásban fognak részesülni. Nagyon természetes, hogy ezen betegszálló állomás felügyelete és gondozása kiválóan fiók egyesületünk feladatát fogja majd képezni.

Az egyesület központi igazgatósága a mult év első napjaiban felhívta fiók egyesületünket, hogy az említett sebesült állomáson nyújtandó élelmi szerek egyenértékét a helyi viszonyok figyelembe vételével a cs. és kir. hadügyminiszteriumhoz eszközöndő felterjesztés végett állapítsa meg; mely felhívásnak eleget teendő a mult évi február hó 14-ik napján tartott választmányi ülésen Dókus Gyula, fiók egyesületi gondnok, bizatott meg a jelzett árszabályzat megállapításával, ki is megbízatásának eleget tevén, az árszabályzat kellő időben további ellátás végett a központi igazgatósághoz felterjesztett.

A központi igazgatóság szükségesnek látva hazánk éjszakkéleti vármegyéinek egyesületi választmányait és fiók egyesületeit csoportosítani azon célból, hogy az itteni betegszálló állomásra érkezendő nagyobb számu sebesült ellátása lehetővé téssek: Zemplén-, Ung-, Bereg-, Ugocsa-, Máramaros-, Szathmár- és Szilágyvármegyék egyesületi választmányai és az említett vármegyék területén lévő fiók egyesületek képviselőit — a jelzett csoportosítás főbb elveinek megállapítása végett — mult évi márc. hó 10-re, a S.-a.-Ujhelyben tartott értekezletre egybehívta; ez értekezletre azonban a hóvizatar folytán beszünt vasuti közlekedés miatt csupán az ungvármegyei választmány és a szathmári fiók egyesület képviselői jelenhettek meg. Az értekezlet mindazáltal megtartott, melyen a központi igazgatóság Lindner Imre ur által képviseltette magát, ki is meggyőző érvekkel támogatva fejtette ki a csoportosítás szükséges voltát, s részletesen ösmertette a szükségessé vált előintézkedéseket, különösen a sebesült szállítási és ápolási

Azt mondják, a nő magában semmi, nulla. De ha elébe egy szám jön (egy számot tevő férfi), megtizszerezi a számot.

Az esőcsepp, ha virágra hull, — harmat, ha porba, — sár. **Coeur pub.**

A veszedelmes álom.

Németből fordította: Fendrieh Jenő.
(Folytatás és vége.)

A tisztnek ugy tetszett, mintha a kastély urának szemében, mig e szavakat mondá, valami csillogna. De elfojtotta aggodalmát s udvariasan köszönte meg a szives fogadtatást s fölhaltott egy puncsot.

A puncs a vért gyors keringésbe hozta s a hideg udvarias társalgást csakhamar meleggé változtatta át.

— Szokott ön játszani? kérdé a gróf, vendégét.

— Csak ritkán — viszonzá a tiszt kitérőleg, mivel érezte, hogy nagyon fárad s az éjfélnél már nem messze lehet.

E feleleténél megint ugy tetszett neki, mintha a lengyel gróf gyanusan mosolyogna.

— Mit talán szegénynek tart?! E gondolatnál felébredt benne a muszka kevélység . . .

— Én ha játszom, többnyire nagyban szoktam — teszi hozzá gyorsan s nem tudom valjón önnek, ilyen játék kedvére van-e?

A gróf mosolygott

— A forradalom eddig még nem szegényített meg — s egy csomó aranyat tesz asztalra. Ha kevés, lesz több is.

eszközök beszerzése, továbbá az ápolónőknek már a békében eszközöndő kiképzése tárgyában. Az értekezlet megállapodásairól felvett jegyzőkönyv behatározat tanácskozás, s megfelelő határozat hozatala végett a képviselői által meg nem jelenhetett egyesületi vármegyei választmányokhoz, illetőleg fiók egyesületek elnökségeihez megküldetett.

A kolera járvány tovább terjedésének megakadályozására és esetleg elfojtására irányuló gondoskodás is foglalkoztatta egyesületünket a lefolyt évben. Ugyanis a járványnak a fővárosban történt fellépe után a központi igazgatóság m. é. 2230. sz. a leiratával felszólította egyesületünket, hogy a veszedelmes kór elleni védelmezés tárgyában tegye meg a helyi körülmények között legalkalmasabbnak mutakozó intézkedéseket, melyeknek esetleges költségeihez az esetben, ha az óvó és mentő intézkedések kiadásai fiók egyesületünk anyagi eszközeit felül haladnak pénzbeli támogatását is igérte. Az e tárgyban m. évi július hó 18-án tartott választmányi ülés Chyzer Kornél elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy amennyiben az illetékes politikai hatóságok a kellő intézkedéseket már megtették volt, szem előtt tartva azon tapasztalást, hogy a kolera járvány áldozatait jobbára a roszul élemezett alsóbb néposztály köréből szedi, a fiók egyesület a járvány kitérésének esetén a szegény néposztály olcsó, esetleg ingyenes táplálására alkalmas népkonyhát állít fel. Hála a gondviselésnek a fenyegető járvány nem jelent meg, de a megtett intézkedések eléggé igazolták, hogy egyesületünk mindenütt első, ahol a nagyobb dimenziókat öltő köznyomor enyhítésére szükséges az emberbaráti gyámoltás, hogy a jótékonyosság gyakorlása tekintetében nem ösmeri az osztályozást. Ennek a humanus vezérelvnek hódolt fiók egyesületünk a mult évi november hó 30-án egybehitt választmányi ülésen is, midőn Chyzer Kornél elnök indítványára egyhangu határozattal a S.-a. Ujhelyben alapított árvaház alapító tagjainak sorába lépett 200 fős alapítványal. Ugyanazon választmányi ülésen határozatott, hogy a fiók egyesület által Szilveszter estjén rendezendő kalikó-bál tiszta jövedelme felében az árvaház alapítókéjének gyarapítására fordítassék.

Vajha ezen példák eloszlának az egyesületünkkel szemben is már már jelentkezni kezdő, teljesen indokolatlan ellenszenvet és közönyt s azon meggyőződést érlelnék meg, különben humanusan gondolkozó közönségünkben, hogy egyesületünk, mint a közjótekonyság leghivatottabb orgánuma kiválóan méltó a pártfogásra és támogatásra különösen most, midőn szomorú, de nagy feladatának teljesítése előtt áll! **K. J.**

Magyarosodunk.

A magyarnyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület f. é. január 31-én d. u. 2 órákor közgyűlését megtartván, jól esett lelkünknek látni azt, hogy törekvéseink immár gyümölcsözni kezdenek, továbbá hogy vármegyénk intelligenciája ezen nemes törekvésű egyesület működésében tényleges részt vesz. Ott látuk az egyesület nagyérdemű elnökét, gróf Andrássy Tivadart, szeretve tisztelt főispánunkat parnói Molnár Istvánt és alispánunkat Matolay Etelét, továbbá az egyesület érdemes I. alelnökét Prámer Alajost, ugyszintén Diószeghy Jánost, Évva András és Nemes Lajos kir. tanácsosokat, Vicz-

A gróf elővett két poharat, melyben kocka voít elhelyezve.

— Most már elkezdhetjük. A kocka fordult és a tiszt nyert.

— Duplázuk meg, szólta a gróf.

A tiszt beleegyezőleg intett s ismét nyert. A grófnak egy vonása sem változott meg az arcán, fölkelte s több aranyat hozott és megkétszerezte a tételt.

— A mint látszik gróf urnak nem kedvez a szerencse, megint nyertem, egész zavarba hoz, — mondá a tiszt, — besöpörve a nyert aranyakat.

— A mint látszik, ön meg abba akarja hagyni a játékot, felelé a gróf, — jó, legyen, ráam nézve az egész csekélység.

A szavak ugy voltak hangoztatva, hogy alattuk valami kihívás lappangot.

— Ön félreért engem — felelé a tiszt, büszke pillantást vetve a grófra — játszunk tovább.

Szó nélkül visszaültek helyeikre, megrázták a kockaedényt s játszottak.

— Tizenöt!

— Tizenhét, mondá a tiszt, láthatja szerencsém nem hagy el.

— Nem játszának egy órára hitelben, kérdi a gróf egész közönyösséggel.

— Örömmel.

— Mennyi áll most?

— Olvassa meg gróf ur.

— Kétezer forint.

— Tartja?

Fordult a kocka s ismét a tiszt nyert. A kastély urának ajkán éles guny játszadozott s szemében a boszu tüze fénylett.

Folytatás a mellékleten

3½ lóerejű GŐZMOZDONYOK fa-, szén- és szalmatüzelésre a legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható és új szerkezetű GŐZCSÉPLŐGÉPEK szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpataklyászolóval és osztályozó hengerrel. Ár 3150 frt és azon felül. Munkaképesség 10 óra alatt 3000—6000 kéve Jótállás.	MAGYAR GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH-TÓL BUDAPESTEN.	4, 6, 8 lóerejű gőzcséplő-készletek verőléczes dobbal és vaskerettel, legújabb, legszilárdabb szerkezet; ekék, vetőgépek, ROSTÁK, MALMOK, morzsolók, SZECSKA- és RÉPAVÁGÓ, és mindennemű más MEZŐGAZDASÁGI gépek.
Az 1885-iki BUDAPESTI ÁLTALÁNOS ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON NAGY DISZOKLEVÉL.	GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH 1—10 ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA külső váci-ut 7. BUDAPEST külső váci-ut 7.	Budapestre felránduló vevők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 percnyire az osztr. államasutól) jönni kéretnek.

Első zemplénmegyei honi bútor-csarnok megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **folyó évi április hó 1-től** kezdve a főtéren (Mattyasovszky-féle házban) egy a fenti czim alatt kereskedni mileg bejegyzett és dúsan berendezett

BÚTOR-RAKTÁRT

nyitok, mely egyidejűleg **asztalos- és kárpitos-műhely**vel lesz egybekötve, hol is minden szakba vágó munkák a legjutányosabb áron lesznek kaphatók. Munkásaim és butoraimat a budapesti asztalos- és kárpitos műpar-műhelyből szereztem be, magam pedig a fővárosban szintén folyton e szakban működtem; ezen előnyök azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség kívánalmait minden tekintetben kielégíthetem és főtörökvésem oda fog irányulni, hogy nagyrabecsült vevőimnek a legizlésteljesebb munkát szolgáltassam ki. — Ezenkívül még egy

tükör- és kép-raktárt

is berendeztem, hol a legfinomabb arany- és políturozott keretű tükrök és képek kaphatók. Dúsan és izlésteljesen összeállított raktáramat egyidejűleg **zárda-utca 640. szám** alatt rendeztem be, melynek megtekintésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívom. Ha esetleg a raktár zárva van, kéretik a t. cz. közönség engem **Wilhelm H.** ur ruhakereskedésében fölkeresni.

A n. é. közönség pártfogását tiszteletteljesen kérve, maradtam
S. a.-Ujhely, 1887. február hó 4-én alázatos tisztelettel

JAKOBOVITS ARMIN.

25-1

Kelmefestő-üzlet megnyitás.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **özv. Csubák Józsefné házában** (Klastrom utca 910. sz.) egy újonnan berendezett s gőzgépezettel ellátott **ruhafestő üzletet** nyitottam. Elvállalok **festésre** és **színes virágokkai nyomtatásra** minden féle megunt színű, vagy színehagyott **női öltözeteket**; továbbá mindennemű posztót, selymet, szórt, félszórt, egész pamut ruhákat, kendőket, csipkéket, szallagokat stb. Végül elvállalok mindenféle **férfi- és női-öltönyt** festésre és tisztításra **szétbontás nélkül.**

A vidéki t. közönség megbízásait is pontosan teljesítem postai utánvét mellett a legmérsékeltebb áron.

A n. é. közönség becses pártolását kérve vagyok

mély tisztelettel:
Rakovszky Sándor,
kelmfestő.

Legelő. N.-Lónyán 400 holdnyi legelő terület bérebe adó. Bérleni szándékozók legfőllebb febr. 24-éig jelentkezzenek Szeniczey János tisztartónál N.-Lónyán.

4—500 métermázsa egészséges

SZÉNA

van eladó Rákócson
Dirner Gyula
tisztartónál.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT
Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.
MINDEN IDŐBEN
nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

**POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY**
és homokkő sirkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnyczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

A ki kétségben van a felett,

hogy a hirlapokban feldicsért gyógyszerek közül melyiket használja betegsége ellen, az írjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetnek Lipcsébe s kérje a „**Betegbarát**” című röpiratot. E könyvecskeben nemcsak a **legjobbakkal bizonyult háziszerek** vannak részletesen ismertetve, hanem **betegségekről szóló jelentések**

is olvashatók. E jelentések mutatják, hogy **igen sok esetben egy egyszerű háziszér is elegendő arra,** hogy még a látszólag **gyógyíthatatlan betegség** is szerencsésen elhárítható. Ha a betegnek a megfelelő gyógyszer rendelkezésére áll, akkor még súlyos baj esetén is gyógyulás várható, s ez okból egyik betegnek sem kellene a „**Betegbarát**” megrendelését elmulasztani. E figyelemreméltó könyvecske segélyével sokkal könnyebben választhatja meg a szükséges gyógyszert. A röpirat megküldése a megrendelőnek **költsége nem kerül.**

Kapható S.-a.-Ujhelyben: **KINCSESSY PÉTER** és **ZLINSZKY JÓZSEF** gyógytárában valamint a főraktárnok **TÖRÖK JÓZSEF** gyógytárában Budapesten.

mándy Ödön és Füzü Kálmán főjegyzőket, Dókus Gyula és Évva Kálmán főszolgabírákat stb.

Tárgyalás alá vétetett több választmányi jkönyv, melyekből a figyelmes hallgató meggyőződhet arról, miszerint az egyesület aktív működését megkezdette, mert az egyesület által mult évben szervezett kelecsonyi, nagy-ruszkai és terebesi, továbbá az ezen évben szervezett parnói óvó-iskolák költségvetését állapítja meg, megszavazván a kelecsonyinek 250 ft segélyt és 300 ft előleget, a nagy-ruszkainak 100 ft segélyt és 100 100 forint előleget, a terebesinek 300 forint segélyt és 300 ft előleget és végre a parnóinak 200 ft segélyt; s így az eddig megválasztott óvónők fizetését is felemelé, mert a kelecsonyinek és terebesinek fizetését 320, a nagy-ruszkainak 250 ftra emelé, a parnói választandó óvónőét pedig 300 ftban állapította meg, és végre a pelejtei óvónő részére 150 ftot költségelőirányzatába felvettett.

A járási körök elnökei utján intézkedett, hogy a még szervezendő óvó iskolákról tüzetes előterjesztést tegyenek; de egyttal utasította az igazgató-választmányt is arra, tanácskoznék a fellet, hogy mely községekben lennének még olyan iskolák felállítandók.

Tárgyaltatott továbbá az egyesületnek 1886. évi jelentése, melyből az évi működés eredménye az egyesület jegyzője által hűen van ecsetelve, miért is az egyesület jegyzőjének a főispán indítványára elismerés nyilváníttatott, s a jelentés a megyei köztörvényhatóságnak — mint az egyesület védőjének — az egyesület számadásának s költségelőirányzatának csatolásával megküldetni, s a „Zemplén“ című lapban közzététvén, az egyesület tagjaihoz leendő eljuttatás végett 500 példányban kinyomatni határoztatott.

Megválasztatott a számvizsgáló-bizottság is Évva András elnökle alatt Dongó Géza és Kecskés Dezső tagokkal, kik is működésüket legközelebb az egyesület 1886. évi számadásának és pénztárának megvizsgálásával kezdik meg.

Végre tárgyalatott az 1887. évi költségelőirányzat, mely egyelőre 2475 ft bevétellel, 2050 ft kiadással és 425 ft rendelkezésre álló maradvánnyal volt megállapítható.

Legvégül nem mulaszthatom el felemlíteni, miként vármegyénk osztatlan szeretet és közbecsülésben álló főispánja azon életre való indítványt tevő, hogy a kelecsonyi és nagy-ruszkai óvó-iskolákban elért eredményről tényleg leendő meggyőződhetés végett küldöttség menesztessék ki; a nagy-ruszkainak megvizsgálása végett gróf Andrássy Tivadar elnökle alatt 10 tagu, a kelecsonyinek f. é. május hó 1-jén leendő megvizsgálása végett pedig főispánunk elnökle alatt saját óhajására a jelen voltak mindnyája küldetett ki, kiket ezen alkalomból saját házába vendégekül is meghívott.

Adjon Isten hazánk minden vármegyéjének hasonló főispánt és magyarosító-egyesületi elnököt, ugy biztosan hihetjük, hogy legrövidebb idő alatt minden hazai lakosunk zengzetes magyar nyelvünkön áldja Istenét, mit ahogyan szívünkkel óhajunk, Isten minket ugy segítjen!

A zemplénvármegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt évet általában üzleti kedvetlenség és bizalmatlanság jellemezte, mert a közgazdasági viszonyoknak chronikussá vált állapota és a politikai helyzet csaknem állandó bizonytalansága tartózkodóvá tette ugy az egyeseket, mint a társulatokat és így magunk sem törekedhetünk üzletünknek esetleg egészségtelen kiterjesztésére, hanem tevékenységünket inkább vállalatunk további konszolidálására irányoztuk.

Ezen körülménynél fogva intézetünk egyik főüzletága t. i. a váltó-leszámitolási üzlet, részint számos folyamatban lévő ügynek lebonyolítása, részint pedig a hitelek korlátozása által az év folyamán apadt, míg a rövid lejáratu jelzálog-kölcsönüzlet, melyre a jelzett okoknál fogva most nagyobb gondot fordítottunk — emelkedett; a takaréketűt üzlet ellenben egészen lényegtelen változást szenvedett. — Mindamellett azon kellemes helyzetben vagyunk jelenthetni, hogy az üzlet év jövedelmezősége a mult évhez arányosítva nem csökkent.

Jelentést teszünk ez alkalommal arról, hogy az „Osztárk-Magyar-Bank“ nagybecsű bizalmával tisztelt meg, intézetünknel mellék helyet állítván fel, melynek folytatn városunk bankpiac jellegével ruházottatott fel.

Ezeknek előre bocsátása után legyen szabad a felügyelő-bizottság jelentése kapcsán közzétett mérlegünk számszerű adatait a következőkben kiegészíteni.

A takaréketűt állománya:

1885. év végével volt . . . . . 388949 ft 98 kr.
az év folyamán újból betétetett és tökésített . . . . . 264560 ft 25 kr.
összesen . . . . . 653510 ft 23 kr.

Felmaradt 1886. dec. 31-én a visszafizetett . . . . . 266829 ft 50 kr.
levonása után . . . . . 386680 ft 73 kr.

A váltó-leszámitolási üzlet:

1885. év berekesztésével a váltótárca egyenlege volt . . . . . 572901 ft 75 kr.
Leszámitolt az év folyamán 1905555 ft 44 kr.
összesen . . . . . 2478457 ft 19 kr.

A felek által kifizetett . . . . . 1961546 ft 55 kr.
Leiratott . . . . . 3528 ft 52 kr. 1965075 ft 07 kr.

Maradt összesen 1886. dec. 31-ki állomány . . . . . 513382 ft 12 kr.
és pedig:

Tárcainkban a beperelt jó váltókkal együtt . . . . . 438942 ft 12 kr.
Vizszámitolt váltókban . . . . . 74440 ft — kr.
összesen . . . . . 513382 ft 12 kr.

Vizszámitolás utján:

Tartoztunk 1885. év végével . . . . . 107370 ft — kr.
Az év folyamán vizszámitoltunk . . . . . 376039 ft 83 kr.
összesen . . . . . 483409 ft 83 kr.

Visszaváltottunk ugyan ez év folyamán . . . . . 408969 ft 83 kr.
Maradt vizszámitolási terhünk 74440 ft — kr.

tudom, eléred-e nemtelen célotat, de a gyávaság bélyegét nem fogod homlokodra sütni!

Egy mozdulattal a létra fokára hágott, egyik kezével fogódzva, a másikkal pisztolyát tartva, célozott. E pillanatban egyik lábáról papucsja leesett; figyelni kezdett, hallotta, a mint a viz felocscsant; most már tisztán látta, hogy a létra egy mély kutba van eresztve.

Egy gondolat fogamzott meg agyában. Most már meggyőződtem, hogy nem félek s ha már egyszer élet és haláltusát vivok, legalább szárazon történjék az. E gondolatnál lépni próbált, de abban a pillanatban kialudt a gyertya, gunyakaj üt meg fülét s két erős kar ragadta meg, hogy a mélységbe röpitse.

— Gazember! — kiáltá a tiszt s a kétségbeesés erejével igyekezett magát kiszabadítani. Ingadozni kezdett, egyet recscent a létra és . . . ?

A helyett, hogy a fiatal tiszt a nedves sirban lelne halálát, megdörzsöli szemeit s csodálkozva tekintett körül. Két lépésnyire ágyától a földön hevert, mellette az összetört szék melyet az esés alkalmával ledöntött.

— Mi történt velem? kérdé belépő szolgájától.

— Rosz álma lehetett a hadnagy urnak, a mint látszik a puncs megtette hatását.

— Tehát csak álom? — mondja a fiatal tiszt egészen megkönnyebbedve.

— Persze, hogy csak álom. A gróf ur már kétszer is kérdezősködött hadnagy ur után.

Az előlegzési üzlet:

Egyenlege 1885. évről volt . . . . . 10539 ft 10 kr.
A lefolyt évben kikölcsonözöttetett . . . . . 4925 ft — kr.
összesen . . . . . 15464 ft 10 kr.

Kiváltatott és törlesztés utján befiztetett . . . . . 7285 ft — kr.

Maradt az év berekesztésével . . . . . 8179 ft 10 kr.

Az ingatlanokra kölcsön-üzlet:

Egyenlege 1885. évről volt . . . . . 16396 ft 52 kr.
Új kölcsön adatott . . . . . 24550 ft — kr.
összesen . . . . . 40946 ft 52 kr.

Erre visszafizetett . . . . . 10822 ft 06 kr.

Felmaradt 1886. év dec. végével A szerződésileg eladott ingatlanok vételár hátralékai hozzáadásával . . . . . 3201 ft 72 kr.

összesen tehát . . . . . 33326 ft 18 kr.

Értékpapírok, szelvények, éropénzek, stb.

Adásvételében a forgalom rugott 29995 ft 04 kr.

Összes üzleti forgalmunk; a nyers-mérleg szerint.

Pénztárilag . . . . . 4793973 ft 07 kr.

Előjegyzeti napló szerint . . . . . 3671457 ft 39 kr.

összesen . . . . . 8465430 ft 46 kr.

Felemlítjük ezuttal, hogy még a mult év kezdetén Polizer Testvérek csödbe jutása által intézetünk érzékeny kárt szenvedett, amennyiben egy zálogjogi előjegyzés utján biztosított 2450 ftos követelésünkön felül tárcánkban volt 3000 ftos váltókövetelésünk behajthatatlanná vált, mely utóbbit, valamint öt kisebb, részben kétes, részben behajthatlan követelést 528 ft 52 kiban, összesen tehát 3528 ft 52 kiban a váltótárcaiból, — ugyszintén a társulati ügyvédnek számos évek alatt összegyűlt peres és perenkivüli ügyekben felmerült, de behajthatatlan kész kiadásai perköltsegek címén az alapszabályok 92. szakaszának d) pontja értelmében a mérleg összeállításának alkalmával a fedezeti alap terhére leírásba hoztatott.

Az előterjesztett mérleg és üzleteredmény számla, melyet a felügyelő-bizottság megvizsgált és rendben talált 14176 ft 93 kr tiszta jövedelmet mutat ki és ez a befizetett részvénytőkének majdnem 17³/₄ száztohi kamatozását képezi; de az alapszabályok figyelembe vételével a felszerelések maradvány összege az értékcsökkenési tartalék-alap javára 162 ft 70 krral levonásba hozatván, — a fenmaradó 14014 ft 23 kr feloslása iránt bátorkodunk a következőket indítványozni, nevezetesen:

hogy ezen 14014 ft 23 krból a közönséges tartalék-alapra 5% . . . . . 700 ft 75 kr.

a nyugdíj-alapra és pedig: annak 5%-os gyümölcsözése 189.05

2%-töli 14014 ft után . . . . . 280.28 469 ft 33 kr.

az igazgatóság alapszabályszerű 10% rész illetékére . . . . . 1401 ft 40 kr.

a vezénylő igazgatóknak 1% jutalékára 140 ft 14 kr,

a felügyelő-bizottság szokásos járandóságára . . . . . 150 ft — kr.

osztalék gyanánt minden részvény után 10 ftjával . . . . . 8000 ft — kr.
összesen . . . . . 10861 ft 62 kr.

Az ezután fenmaradó 3152 ft 61 krból jótékony célokra u. m. a helybeli női házi-ipart terjesztő-egyesületnek . . . . . 20 ft

a helyben létesítendő árvaház építésére . . . . . 20 ft

a helybeli szegény izr. iskolás gyermeket ruházató egyesületnek . . . . . 20 ft

a helybeli női-egyletnek . . . . . 20 ft

a helybeli tüzoltó-egyletnek . . . . . 20 ft

a magyar nyelvet és népvételest Zemplén vármegyében terjesztő egyesületnek 20 ft 120 ft — kr.

Jutalom díjakra tisztviselők és szolgának . . . . . 330 ft — kr.

Az igazgatóság elnökének tisztelő-dij gyanánt 25 db arany fejében 137 ft 50 kr.

Az igazgatóság egyik tagjának a mult évben teljesített helyettesítések elismerése jeléül 30 db arany fejében . . . . . 165 ft — kr.

A fedezeti alap gyarapítására tordítottassék . . . . . 2200 ft — kr.

A fenmaradó . . . . . 200 ft 11 kr.
pedig új számlára előirassék.

Habár a tiszta jövedelem — miként a bevezetésben már kiemeltük — nem csökkent, sőt az előző évit némileg meghaladja, és így részvényenkint 12 frtnak osztalék gyanánt kiosztása ezuttal is eszközölhető lenne, mind a mellett tekintettel a közviszonyokra, valamint arra, hogy a hosszabb éveken át gyűjtött fedezeti-alap egy minimális összegre leolvadt, — az intézet és részvényeseink érdekében célszerűnek véljük a rendelkezés alatt álló fedezeti alapot a szokottnál nagyobb összeggel gyarapítani és a tiszta nyeresémből osztalék gyanánt, részvényenként ezuttal csak 10 frtnak a kiszolgáltatását java-

— Dupla vagy semmi! — kiáltá — s megragadja a poharat. Ön ugy is hitelez, majd később elvégezzük számadásunkat.
Félóra alatt a gróf ugy huszezer forint körül vesztett.
Hagyjuk abba — szólt a gróf hidegen — pénzét, ha tetszik átveheti.
— Van elég idő reggelig.
— A pénzem nincs itt, de én pontos fizető vagyok s reménylem azt a kis utat érte megteszi velem együtt.
A tiszt látta mennyire elborult a gróf arca a dühtől és szemei milyen tüzben égnek. Elhártaozta magát. Katonai becsülete nem engedte hátrálni.
— Mehetünk. Követni fogom gróf urat.
A gróf égő gyertyát ragadt kezébe és kiléptek a szobából. Nehány perc mulva egy sötét udvarba értek. A gróf kinyitott egy keskeny vasajtót s a lépcsőn lefelé haladtak. Ekkor ismét felnyitott egy falba vágott ajtót és lefelé haladtak a mélységbe, némán, szóltalanul. Végre a gróf megszólalt.
— Cél nál vagyunk — ott abban a széles nyilásban, hol a létra látszik, tartom kincseimet, menjen be és vegye ki, a mivel adósa vagyok.
A tiszt habozott pár pillanatig. Nem hiányzott ugyan bátorsága, de látta, hogy élete veszedelmeben forog s azon töprenkedett, miképen védelmezze magát a gróf fondorkodása ellen.
— Gyáva! — kiáltá a gróf — tehát nincs bátorságod a mélységbe leszállani. Hahaha! sejted, hogy megástam sírodat.
— Nyomorult! — viszonzá a tiszt — nem

solni, mert az előre nem látható esélyek bekövetkeztetését szem előtt tartva ily módon véltünk a jövőről helyesen gondoskodni.

Midőn a felügyelő-bizottság jelentését becses figyelmükbe ajánlanók, tisztelettel kérjük, miszerint jelentésünket tudomásul véve, indítványainkat elfogadni, zárszámadásunkat jóváhagyni és ezek alapján számunkra a felmentvényt megadni és egyszersmind az osztaléknak kiszolgáltatását elrendelni sziveskedjenek.

Sajnálattal hozzuk egyuttal tisztelt részvényeseinknek tudomására, hogy Szöllősy Gyula ur, a ki intézetünknek élén, annak életbelépte óta, mint vezénylő-igazgató ernyedetlen buzgalommal és kiváló szakavatottsággal működve, vállalatunk felvirágoztatása körül eléggé nem méltatható érdemeket szerzett, — ezen állásáról egészségi okokból lemondott,

Biztosíthatjuk azonban Önöket, hogy intézetünk az eddigiek mindenben megfelelő szelvényben és vállalatunk soliditását biztosító eddigi elvek szerint továbbra is fog vezetni, annál bizonyosabban, minthogy vezénylő igazgatóvá intézetünk 8 év óta működő jogtanácsosunkat Szöllősy Arthur ügyvédet választottuk meg, aki ugyan ezen vezérrelveket valja és hasonló szelvénytől van áthatva.

Vége felhívjuk a tisztelt közgyűlést, hogy Szerviczky Ödön és Kellner József igazgatósági tagoknak sorrendben kilépése folytán üresedésbe jövő két igazgatósági tag helyét új választás után betölteni méltóztatásuk.

Egyszersmind részvétellel tudatjuk Pollacsek Samu felügyelő-bizottsági tagnak elhunytát, melynek folytán a hátralévő egy évre, egy felügyelő-bizottsági tag és esetleg egy póttagnak helye alapszabályaink értelmében választás után lesz most szintén betöltendő.

S.-a.-Ujhely, 1887. évi január 13-án.

Viczmándy,
igazgatósági elnök.
Bydeskuthy Sándor, Szerviczky Ödön, Schwarcz,
ig. tag. ig. tag. ig. tag.
dr. Schön, Kellner, Teich,
ig. tag. ig. tag. ig. tag.
Szöllősy,
vezér-igazgató.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatunkban törvény és alapszabályszerűen eljárva, úgy működésünk közben, mint a pénztárak és könyvezés időszakonkénti vizsgálatainál, mindenkor mindenben a kellő rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az 1886-ik évi zárszámadást megvizsgálván, a leltározást eszközölvén, a mérleget a kereskedelmi törvény 199. szakaszának értelmében helyesen felállítottunk találtuk.

A társulat igazgatóságának 1887. évi jan. 13-án kelt üzleti jelentéséről, és az abban foglalt nyereség felosztási tervéről tudomásot vettünk, és ezek alapján az 1886. évi zárszámadások jóváhagyását és az igazgatóságnak ez évre vonatkozó szokásos felmentvényt megadását hoztuk javaslatba, tisztelettel kérvén a tisztelt közgyűlést, hogy a felmentvényt részünkre is megadni sziveskedjék.

S.-a.-Ujhely, 1887. jan. 16.

Kornstein Ignác, Rieder Engelbert,
felügy.-bizottsági tag. felügy.-bizottsági tag.
Dr. Sebeők Antal,
felügyelő-bizottsági tag.

Hirek a nagyvilágból.

Milán szerb király Károly román királyhoz Bukarestbe látogatónak készül. Ez utazásnak illetékes körökben határozott politikai jelleget tulajdonítanak, melynek az lenne célja, hogy Szerbia és Románia, európai összetűzés esetén a bolgár kérdéssel szemben karonfogva járjon el.

Abdurrahman, afganisztáni khán, országában tavasszal körutazni indul. Hogy háremének legalább egy részét magával vihesse, legkedvesebb 15 feleségét most angol mesterekkel lovagolni tanítja.

Pallavicsini hg., aki nem rég hunyt el Rómában, végrendeletében meghagyta, hogy holttestét egészék el. A család nem tett eleget a hge végző óhajtatásának. Emiatt a halott-elegető-társaság most pert indított a hulla kiszolgáltatása iránt.

London városban, mely 4 milliónál több lakost számlál, az elmúlt évnegyedben csak egy himlő eset fordult elő. Mire nem jó az angol-flegma.

Spanyolország is nagy erővel hozzá látott a hadi készülődésekhez — szárazon és vizen. Franciaország pedig óriási haderejének teljes felkészítését lázas erőfeszítéssel folytatja, amiből azt következtetik, hogy a világ- emlékezet legóriásibb harca, német és francia között elkerülhetetlen.

Hirek az országból.

A budapesti nemzeti kaszinó az u. n. *Széchenyi lakomát*, melyet minden évben néh. Széchenyi István gr., a „legnagyobb magyar” hazafiás emlékéül szentel, ez idén a mai napon, d. u. 5 órakor tartja meg. Az ünnepi szónok Tisza Lajos gr. lesz.

A delegációt, mint hírlik, ő Felsége a király f. hó 15-20-a között fogja Budapestre összehívni, a háborus kilátások miatt sürgősen megkívántató hadi póthitel (hír szerint 60 millió ft) megszavazása végett. Ez a politikai helyzet fölöttébb komoly voltának csalhatatlan előjele. Egy füst alatt megemlítjük, hogy a magyar korona országainak népfelkésére vonatkozó *utasítást* a m. kir. honvédelmi minister már kibocsájtotta.

Bonnáz Sándor, csanádi püspök, a nagygyörgy-falusi csángó-magyar telepen emelendő templom költségeire 20,000 ftot adományozott.

Déva utcáin, Hunyadvármegyében, egy bosnyáknak öltözött késest fogtak el, akiről állítólag kiderült, hogy hadnagy az orosz hadseregben. Várak és vidékek rajzait találták meg nála.

Kisfaludy Károly születésének 99-ik évfordulóján, vagyis tegnap, a „magyar Moliernek” legsikerültebb két vigjátékát „*A pártitűk*”-et és „*A hűség próbája*”-t adták elő a budapesti nemzeti színházban. A hazafiás szellemű magyar költő emlékének minden évben áldoz ilyképpen a nemzeti színház, és áldoz a „Kisfaludy társaság”, hol az ő halhatatlan szelleme nevében osztják ki a halhatatlanság földi jelvényeit: a pályadíjakat és koszorukat. De éljen az ő emléke közöttünk is; éljen mindenütt, ahol a magyar embernek szive hazájáért, legdrágább kincséért, melyet Kisfaludytól örökölt: a nemzeti nyelvért s annak irodalmáért hön és nemesen feldobog!

Solymossy Elek, akit városunk közönsége Ujhelyben volt időzése alkalmából jól ösmer, a vidéken mindenfelé nagy népszerűséggel folytatja vendégszerepléseit.

Különfélék.

(Legujabb alapító tag.) Gr. *Andrássy Sándor* dr. Zemplén vármegyének tb. főjegyzője, hivatalos eskütelésének ünnepies alkalmából 50 frrtal a magyarosítást és népnevelést vármegyénkben terjesztő-egyesületnek alapító tagjává iratta be magát. Eljen!

(Liszy Viktor dr.) városunknak egyik derék fia, beregszászi kir. törvényszéki volt jegyző, a szolnoki kir. ügyészséghez alügyészsé néveztetett ki. „*Sic itur ad astra!*”

(Színház.) *Bokody M. Róza* társulata jan. 30-án Berczik Árpádnak „*Paraszt kisasszony*”-ával vett bucsut S.-a.-Ujhely műértő és lelkes közönségétől. A ház színültig megtelt, méltányolva Bokodyéknak igazi műbecsbeli bíró s összesen husz előadás alkalmával nyilvánult, hivatásos szereplését s bucsujában a tapssal, melyből kihallatszott a viszontlátás óhaja is, nem fukarkodott. Január 28-án a „*Jó Fülöp*” Mathild szerepében találkozunk, utólszor (reméljük nem utoljára) a szép és magát a közönség kegyeibe teljesen beajánlott kedves kis direktornővel, kit tisztelői az ő szerénységéhez igen jól illő, nefelejtekből összeállított bukétall ajándékoztak meg. Ha végig gondolunk Bokodyéknak városunkban való rövid időzésén, a Bokody-pár szellemi értéke és a közönségnek érdeklődése fölött: örömmel jegyezhetjük föl színi-krónikánkban, hogy a Bokody társulat szereplése nem muló nyomokat hagyott itten maga után. A közönség nem pazarolta méltatlanokra kegyeit, s nem egyszer fényes bizonyítást adta, hogy Tháliának templomát a közművelődés olyan szent helyéül tekinti, ahová tömegesen ellátogatni nemcsak hazafiai, de minden művelt embernek önmaga iránt való egyik elengedhetetlen kötelessége!

(Örvendetes hír) mert csakugyan így nevezhetjük Blizman Ferenc s.-a.-ujhelyi lakos építő-mesternek azt az ajánlatát, melyet legközelebb S.-a.-Ujhely város elöljáróságához benyújtott. Ez ajánlatban arról van szó, hogy a S.-a.-Ujhely város társaságában lévő, u. n. „*Torzás*”-on huszonöt évi bérszedési jogért az ajánlattevő kényelmes és izléses tánctermet építtetne s azt már a f. évi május 1-ő napján a közhasználatnak átadná. E táncterem felépítésében a nagy közönségnek régóta régén ápolott óhajtatása nyerne megtestesülést. Emlékezzünk csak vissza, hogy a *Torzás* rendezett mulatságok „*heje-huja-hopp*”-jába hányszor szót belé „*Jupiter Pluvius*” haragja, s hányszor volt okunk a szabadban rendezett mulatságokat „*vizes vendégség*”-nek nevezni, ha ugyan bőrig ázott kedélyünkből ki nem aludt a humor szikrája és ágyba nem döntött egyikünk-et-másikunkat a nyakunkba szakadó zápor. Ugy tudjuk, hogy a város főbírája ajánlattevőnek az építkezési jog megadhatására vonatkozó instanciáját beható tanulmányozás és véleményezés végett kiadta a gazdasági választmánynak. A nagy közönség nevében kérjük a tiszt. gazdasági választmányt, hogy már a legközelebb egybehívandó

képviselő-testületi gyűlésen terjeszse elő kedvező véleményét, amely a város házi pénztárára nézve is előnyös vállalatnak minden körülmények között a legbiztosabb fundamentuma lesz.

(A s.-a.-ujhelyi dalárda) évi közgyűlését számos pártoló és működő tag részvételével e hó 3-án tartotta meg. A titkár fölolvastott évi jelentése híven tükrözi vissza az egyesületnek múlt évi eseményekben gazdag életét. E szerint az elmúlt év folyamán alatt volt az egyesületnek 33 működő tagja. Pártoló tag volt 92. Betanult a dalárda 11 öszzadarabot. Rendezett egy dalestét, egy majális, s egy népiünnepet s részt vett számos temetésen. Szerepelt ezen kívül a Fáy-ünnepen Kohányban s a Lónyay Gábor emlékeztetése a helybeli ref. templomban tartott rekviemen. Részletesen emlékezik meg ezután a jelentés a pécsi orsz. dal-ünnepen való résztvevésre, a mely e lapok olvasói előtt ismeretes lévén, az ott történeteknek ismételése nem bocsátkozunk. Elégséges jelezniünk, hogy dalárdánk ott tanusított energikus magatartása szemben a méltánytalan mellőzéssel általános helyeslésre talált. A pénztári állás szerint, bevétel volt: 1098 ft 87 kr. Kiadás: 1073 ft 90 kr. Az ezen évre megejtett tisztújítás eredménye a következő: elnökké egyhangulag: Dókus Gyula, alelnökké Spilenberg Barna, karnagygyá Vágó Gyula, pénztárosá Vályi Berti, titkárrá Mester István, szertárnokká Fabsich Antal választottak meg. Választmányi tagokká a pártoló tagok sorából. titkos szavazat után, rendes tagokul: Szentgyörgyi Vilmos, Bánóczy Kálmán, Enyiczkey Gábor, Dongó Géza, Izsepy István, Matolay Béla, Kapy Lajos, Turóczy Lajos; a működő tagok sorából: Margitai József, Nagy József, Bodnár József, Székely Imre, Bodeczky Ede, Schmidt Lajos, Tóth István és Tertinszky Gyula választottak meg. Az országos dalárszövetségből való kilépésre vonatkozólag határozatba ment, hogy ha a központon megindult változások az egyet óhaja szerint történnek: a szövetségben marad, ellenes esetben kilép. Az a meleg érdeklődés s támogatás, melylyel közönségünk ezen, a társadalmi élet vérkeringésében oly hatalmasan lüktető egyesület virágzásáért, annyit tett s tenni kész: hisszük, hogy az egyesületet téli álmából fölébresztve, azt új s az eddiginél is öntudatosabb, szebb s lelkesebb életre serkenti. A dalárda ma este a Csernyiczky vendéglőjében „ismerkedési” estét tart.

(Gr. Hadik-Barkóczy Ilona temetése.) Múlt hó 31-én helyezték örök nyugalomra özv. gróf Futaki Hadik Béláné szül. Barkóczy Ilona grófnőt a vadregényes fekvésű csicsvaaljai családi sírboltban. A pompás és koszorúkkal elhalmazott gyászravatal a tavarnai kastély családi kápolnájában volt felállítva. A koszorúk közül kitűntek a gyászoló gyermekeké, özv. Hadik Gusztávné, gr. Andrássy Aladáé, a kassai Fröbel- és jótékony női-egyesületé, a gazdatisztikaré, az ung vármegyei honvédőzászlóalj stb.-eké. A temetésen roppant néptömeg vett részt. Ott voltak a vidék főúri családjai s az értelmiség igen nagy számban. A temetési szertartást fényes egyházi segédlettel Szkurkay Ágoston homonnai apát-lébanos végezte. Megható volt a szegények és árva ajkjeserves sirása, akik a legnemesebb szívű grófnőben pártfogójukat örökre elvesztették. A nemesen érző és gondolkodó grófnő emlékét ércnél maradandóbban örzi a *pálóczi szeretetház*, hol 15 szegény árvagyermek nemcsak ellátást, de tökéletes nevelést is nyer. A nagy lakóház mellett tágas kert van, hozzá még 30 hold földterület is van adva, hogy a szeretetház növendékei még a gazdaságban is oktatást nyerjenek. A tanító teljes ellátásáról ottan szintén gondoskodva van. Annyi jóság, annyi erkölcsnemesítő törekvés, annyi hazaszeretet, mint amennyi az ő nemes szívből sugárzott elő, s oly maradandó tettekben nyilvánult, gr. Hadik-Barkóczy Ilona neve köré glóriát fűz.

(Gyászjelentés.) Ippi Bydeskuthy Sándorné született Gógh Irma, férje és gyermekei: Erzsébet és Sarolta; Gógh Mária, Gógh Lajos és Gógh Anna férjzett Keil Károlyné mélyen szomorodott szívvvel jelentik forrón szeretett édes atya, ipja, nagyatyjuk és testvériük, csalomjai és terbelői Gógh Antalnak, Zemplénvármegye bizottsági tagja és nyugalmazott uradalmi igazgatónak, Olasz Liszkán, f. évi jan. hó 31-én, életének 77-ik évében, szívészélhűdsben történt gyászos kimultát. Áldás és béke a legjobb atya, nagyatyja és testvér hamvaira!

(Thalmud-móres.) *Bermann Lipót*, a s.-a.-ujhelyi státuszkvó izr. hitközségnek kedvelt h főbbiját múlt hó 29-én egy thalmud-tanuló inzultálta. A főbbi az isteni-tiszteletet végezve a templomból lakására ment. Mikor a kapuhoz ért, egy csurkás suhanc ugrott elő buvó helyéről s a főbbit szembe köpven — illa berek nádak erek, úgy elhordta szurtos kaftánját, hogy a belé szorult pókhendinek máig sem birt nyomára jutni a rendőrség.

(Zsidó bucsujárás) volt párnappal előtt Ujhelyben. Egy csodatévő galíciai szent rabbinak üdvözlésére sietett a vasúti állomáshoz az orthodokszoknak lelki megkönnyebbülésért lihegő selege. Válsék lelkük üdvösségére az alku nélkül vásárolt malaszt.

(Iparosaink figyelmébe) — de rendőrségünk is érthet belőle. Az iparos növendékek egy része esténként a s.-a.-ujhelyi r. kath. iskolába jár betűvacsorára. Ez nagyon rendjén van s kívánatos is, hogy a szellemi táplálkozás kedves egészségükre váljék. Hanem az már nincs ám rendjén, hogy mikor ezek az iparos-csemeték úgy esteli 8 óra tájban oda hagyják az iskola falait, az utcán oly éktelen lármát csapnak, hogy ahhoz képest a legelőről haza térő csürhe ordítása valóságos andalító zene. Meg azután ilyenkor ezek az iparos inasok oly trágár diskurzust folytatnak s oly botrányos agyabugyációt röktönöznek, hogy annak hallása és látása csakis a mi „hires“ rendőrségünk előtt lehet „kedélyes“. Nem tudjuk, hogy a m. kir. Kuriának van-e már „lábszj-döntvénye“, de akár van, akár nincs, e rakoncátlan növendékek megrendszabályozását tekintés az iparogazdák szigorú kötelességüknek. Rendőrségünket pedig lássa el a fősztolgabíró ez irányban is kellő utasítással.

(Szerencsétlenség.) Az u. n. „Magaziner-kávéház“-ban csütörtökön este lámpagyújtáskor a bérlőné szerencsétlenül járt. Az egyik petróleum függő lámpának az öblőnye, mikor azt a lámpatartóba éppen bele illesztetni akarta, szétrobbant s arcát elborította az égő folyadék. A gyorsan ott termelt segítség talán megmentette az életveszedelemtől.

(A s.-a.-ujhelyi izr. nőegyesület.) Alaptökeje gyarapítására f. 1887. évi febr. hó 12-én, a városi színházban zártkörű táncestet rendez. Személy-jegy 2 ft. Család-jegy 3 ft. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. A hölgyek kéretnek egyszerű öltözkében megjelenni.

(Közlekedési akadály.) Tudomására hozzuk lapunk olvasóinak, hogy a borsii-abarai másodrendű vármegyei utvonalon lévő szürtei hídnak felső szerkezete, hogy a Bodrog jégzajlásával járó veszedelemtől megoltalmaztassék, lebontatott.

(Muszka agitáció.) Másnak nem lehet nevezni, írja a „Felvidéki Közlöny“ azon pánik okát, mely két hét óta tótajku földnépünket megragadta. Az a hír kapott ugyanis szárnyra köztük, hogy jönnek az oroszok, elfoglalják az országot, amikor azután minden pénz elveszti értékét, s minden pénzintézet megbukik. Vegye ki tehát mindenki a pénzét a takarékpénztárakból, vásároljon valamit rajta, vagy ami még okosabb, küldje el valamelyik prágai vagy szentpétervári pénzintézetbe, ott teljes biztosságban lesz. És a hazafias tótok megfogadják a muszka tanácsot, valódi ostromállapotba helyezvén a Felvidék takarékpénztárait, hogy felmondják s kivegyék pénzeiket. Az lenne most a valóban hazafias tett, ha mindenki, akinek némi befolyása van a köznépre, ezt felvilágosítani és megnyugtani törekednék.

(A daragói szent asszony), mint Gálszecs-ről értesítik lapunkat, szintén megjövendölte a muszka-háborút. Meddig fogja még eltűnni ennek a népboldondító próféta-asszonynak turpisságait a közigazgatási hatóság?

(Meghívó.) A sárospataki akadémiai tornaegyesület 1887. évi febr. hó 13. napján, a főiskolai énekar közreműködésével, a tornacsarnokban, saját alaptökeje gyarapítására táncmulatsággal egybekötött disztornázást rendez, melyre t. címet tisztelettel meghívja az egyesületi bizottság nevében V. Krüszelyi Bálint, e. tanár-elnök. Személy-jegy 1 ft. Család-jegy 2 ft. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A disztornázás kezdete d. u. 3 órakor. Programm: 1. „Tornász-induló.“ Goll I.-tól. Előadja az énekar. 2. „Szabadgyakorlatok.“ 3. „Verseny.“ (Magasugrás rohamdeszkával). 4. „Csapat-tornázás.“ 5. „Török-magyar barátság.“ Szentimrey E.-tól. Előadja az énekar. 6. „Verseny.“ (Magas sulydobás). 7. „Műgyakorlatok.“ 8. „Verseny.“ (Tornajáték). 9. „Nemzeti zászló.“ Huber Károlytól. Előadja az énekar. 10. „Díjak kiosztása.“

(A tarcali vincellér-képző iskola) növendékei mult hó 29-én, önképző körük alaptökejének gyarapítására, ez évben is megtartották régen jó hírnévnek örvendő bályukat. A tánc esteli 8 fél órakor kezdődött s rövid szünetekkel éjfél utáni 1 óráig tartott. Ekkor dusan felterített asztalokhoz ült a népes és diszes társaság. Már a vacsora előtt is meg volt a fesztelen jó kedv, de az asztaloknál a tetőpontra hágtott, mihez a kitünő borok is nem kis mértékben hozzá járultak. Vacsora után, magától értetődik, hogy ismét táncra perdültek a párok s amugy „istenigazából“ járták kivilágos kivriradtig. Tokaj, Talya, Szerencs, K.-Helmec, Tarcal, Sajó-Szent-Péter, Csobaj, O-Liszka és Vámos adtak egymásnak kedves találkozót a kitünő mulatságon, melynek fényes sikeréből az oroszán rész első sorban is Szabó Lajos intézeti igazgatót, továbbá a háziasszonyi tisztet szeretetreméltó szívességgel és lekötélő magyar-vendégszeretettel betöltő Szabó Imréné, Szabó Agnes és Mankovics Jánosné urhölgyeket illeti meg.

(Varannórol írják), hogy fensőbb helyről jött meghagyás folytán ott egy Sztropkó-Szvidnyik felé vezető táviró hálózat felállításához fogtak, melynek 10 nap alatt készen kell lennie.

(A Kassán állomásozó tisztikar) és katonai hivatalnokok a folyó évi febr. 12-ik napján a

Schalkház szálló nagy termeiben táncvigalmat rendeznek. Kezdeté 8 s fél órakor. A választmány.

(A kassai g. kath. templomban) mult hó 30-án volt az első esketés. A szertartást magyar nyelven végezték.

(Igazságügy minis. új rendelet.) Az olyan rabok, akik legalább másfél évet meghaladó időre ítéltek el, jó magaviseletük és szorgalmuk következtében büntetésük 3/4 részének elszüntetése után föltétlenül szabad lábra helyeztetnek barmikor; — az új rendelet szerint telben csak akkor, ha kimutatják, hogy vagyonnal bírnak.

(Üzleti nefelejtsek.) Egy nagy keresletnek s így szép számú adósoknak is örvendő amerikai kereskedő új évkor úgy gratulált adósainak, hogy a levelező lapra egy nefelejtset nyomtatott s melléje írta a számla-kivonatot. Ez már csakugyan virágos kereskedői stílus.

(Az új ipartörvény) nem rendelkezvén világosan arról, hogy az iparos tanuló meddig köteles iskolába járni: a vallás és közoktatásügyi minis. erre vonatkozó leiratában a következőket jelenti ki. „Az iparos tanulók közül azok, kiknek a tanszerződésben kikötött tanidejük még le nem járt, azonban a mesterinasi iskola 3-ik osztályát jó sikerrel bevégezték, a mesterinasi iskola látogatására, illetőleg a 3-dik osztály számára megzabott általános ismeretek tantárgyainak ismétlésére tovább nem kötelezhetők. Ellenben a rajztanításnál az 1884. évi XVII. t. c. §-át szigoruan kell venni a rajztanulásra kötelezett minden tanulónál; mert a rajzolásban minden tanuló folytonosan nyerhet magasabb kiképzetést és szükséges, hogy rajzolni tanuljon tanidejének egész tartama alatt.“

(Számvevőiségi gyakorlat) ily címen új állást rendezesített Beregvármegye törvényhatósága 300 ft évi javadalmazással és 60 ft lakbérilletményrel. A nagyon praktikus intézkedést a belügyminis.ter helyeslőleg jóváhagyta. Bizony egy olyan közigazgatási kreatúra nagyon elkelne Zemplénvármegyében is!

Irodalom.

Magyar nyelv és magyar zene, ez a két legdrágább kincse nemzetünknek. E kettő az, ami bennünk tulajdonképp nemzeti, ami magyar! De amig nyelvünk ápolására és nyelv-kincseink kutatására országos társulatok és folyóiratok léteznek, addig a nemzet összes dalainak egybegyűjtésével, tömeges és jutányos kiadásával kevesen és csekély eredménnyel foglalkoztak. Hogy végre több kísérlet után létrejöheszen egy illv rég óhajtott egyetemes magyar népdalgyjtemény: indítottat meg a „Magyar Dal-Album“. Kitűzött feladatának azonban ez csakis úgy felelhet meg, ha mindenki, bár csak egyetlenegy magyar dalt tudjon is, azt leírja és fenti folyóiratra beküldi Győrbe. Ily egyesek által beküldött dalokból áll az egész gyűjtemény, melynek hatodik folyamából most jelent meg a 3-ik füzet az 1041—1060. számú, következő dallamokkal: 1. Bort iszom én, még pedig jót. 2. Budát oh Hunnia. 3. Bujdosol árva legény. 4. Csak azt mondják a rádóci leányok. 5. Csak egyszer voltam szivem nálad. 6. Csáplárosné galambom. 7. Darutollas kalapom. 8. De nehezen várom a nap kelését. 9. Drága gyöngyöm elválnak hát örökre. 10. Drága kincsem, galabocskám. 11. Dudás dudál dombóvári csárdában. 12. Dudás, dudás, dudás volt az öregapám. 13. Egy-két pár csók nem a világ. 14. Ej de nem jó este késő a kapuba kiállni. 15. Elmehetsz drága madár. 16. Elmennék én katonának, csak kötéllal ne fognának. 17. Element Mád Pista. 18. Elszáradt a bodzafa. 19. Elszáradt a rózsafa. 20. Eltávozott kedves rózsám. — Előfizetéseket még mindig elfogad a kiadóhivatal, és pedig a hatodik folyam 1—10. füzetére: 1 ft 80 kr., 1—5. füzetére: 90 kr., egyes füzet ára 25 kr. Minden füzet bérmeurje küldetik el. Előfizetéseket, valamint kéziratokat elfogad a „Magyar Dal-Album“, kiadóhivatala Győrött.

Képes folyóirat, a Vasárnapi Ujság füzetekben. Ezen új vállalat harmadik füzeté a következő tartalommal jelent meg: Tavaszí rügyek. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. (Vége.) — József nádor fogadalmi szobra és Mária Dorothea főhercegnő mellszobra. — Két felavatás az uralkodó család körében. — Baross Gábor. — A hó. — Hóvizatar a hegyek közt. — Tünhal-fogás. — Bűn és erény. — Zrinyi Ilona. — Az árverés. — A cigányzene. — Farsangi látogatás Velenében — Kihívás. — A bölény pusztulása. — A hódító Robur. Verne Gyula regénye, fordította Huszár Imre. — Az eishauseni ismeretlen. — Palissy és művei. — Egyveleg. — Női mnka és divat: Divattudósítás. — A tésülködések aesthetikája. — A tenger mélye. — A beszélő árnyak. — Látásbeli káprázatok. — Mesterséges eső. — Irodalom és művészet. — Rajzok. — A Képes Folyóirat, mint a Vasárnapi Ujság füzetes kiadása, nyolc nagy negyedétűl irre terjedő félhavi füzetekben jelenik meg számos képpel és képmelléklettel. Az egyes füzet ára 30 kr.; előfizetési ár egész évre (24 szám) 7 ft 20 kr., félévre (12 szám) 3 ft 60 kr., negyedévre (6 szám) 1 ft. Előfizetéseket minden könyvkereskedés utján, valamint közvetlenül is elfogad — ugyszintén mutatványpéldányt levelező lapon történő megkeresésre küld a kiadó-tulajdonos Frank lin-Társulat, Budapest, egyetem-utca 4 sz.

Tanügyi rovat.

Vármegyénk első népiskolája.

Mosolyogva és a sajnálkozás bizonyos nemével nézed szives olvasóm e címet, vagy talán ráadásul még gunyolódással gondold el magadban „hát még ezek közt is van első és utolsó, hiszen egyforma valamennyi, legfeljebb egyik silányabb, mint a másik.“

Nos, most az egyszer légy türelmesebb, s ha van pár pillanatnyi szabad időd, kövess, és meggyőződöl róla, hogy az egykori rongyos viskó ma már műzsacsarnok s egy nagy tömeg serdülő nemzedéknek egyedüli akadémiája!

Sok viz folyt le a Dunán a 48-ki egyenlőségi törvények proklamálása óta, de ime a ne-

gyedik évtized végre is kezdi megérlelni humánus intencióit a népnevelés terén is, s az ország anyagi erejétől telhetőleg kiemeli a népiskolát középkori ósdiságából, s oda állítja a nép értelmi fejlődésének intező öreül, az anyagi gyarapodás előmozdítójául, s mindenek előtt nemzeti nyelvünk, s a hazafias érzelmek misszionáriusául.

Menjünk csak el zempléni felvidékünknek egy kies mezővároskájába a Laborc partján és térjünk be Nagy-Mihályba.

Ha ezen városnak a népnevelés érdekében hozott áldozatait kutatni akarnók, egypár évtizeddel kellene visszamennünk a multba, hogy megértsük, mily roppant súlyos anyagi áldozatok voltak szülői a szellemi és anyagi téren előmutatott jelenlegi eredményeknek; hogy meglássuk a kiinduló pontokat, az igazi hazafiai buzgalmat és ernyedetlen lelkesítést a népnevelés terén.

Bizony azok, akik elültették a fát, melynek izletes gyümölcseit ma a késő unokák élvezik, már réges-régen a földben porladoznak; idő kellett ahhoz hogy ide jussanak, hol a jelen édes gyümölcseit élvezhetik, s mintajaként fényelhetnek egy ország e nemű kisebb városainak.

De gyenge a tollam arra, hogy az igaz hazafiság eme áldozatait lefesse, s talán nem is egészen hü volna a kép, melyet vázolnék, miután a kompetensség terén is messze állok tőle. Ugyanazért csak azt írom le ide, mi Nagy-Mihály mv. méltó büszkeségét képezi, s miről kiki meggyőződhetik, ha esetleg utja arra vagy oda vezet, s nem sajnál pár órát szentelni a haladás templomának megszemlélésére.

Nagy-Mihály manap körülbelül 5000 lakost számlál. Az Alföld boldogabb lakója e városkát görbeországi tótfészeknek hiszi, s legmerészebb álmaiban sem jut eszébe föltenni róla, hogy ott még magyarul is tudnak az emberek. Nem úgy van pedig édes atyámfia, az ezelőtti községi népiskola valami két évtizeden át megvalósította a hozzá kötött legmerészebb reményeket; magyarrá tette a várost nyelvben és érzelmben; s az hálául, karöltve az állammal, a szerény külsejü népiskolát palotába helyezte, melyet büszkén vall magának szegény és gazdag, mert jótéteményei mint a napsugarak ép úgy bevilágítják a kunyhó belsejét, mint a palota szőnyegezett termeit.

Ha most végig mégysz, kedves olvasóm, N.-Mihály főutcáján s szemembe ötlük a pompás épület az „állami népiskola“, térj be oda, ha szegény avagy gazdag is vagy, lesz fogalmad legálább iskoláról, melyben a gyermek egészségének megőrzése mellett, értelmes, mivel polgárrá növekedhetik. Nyolc pompás tantermet találsz itt, a viláosság és a friss levegő minden kellékével, a legújabb Kunce-féle padokkal felszerelve, melyek a gyermek természetéhez s iskolai foglalkozásaihoz alkalmas méreteikkel tűnnek ki. Minden két-két tanterem közt egy előszoba van, fogasokkal a gyermek ruhaira s más szükséges kellékekkel. Ezenkívül van itt tanszerszoba valami 6000 db ásvánnyal, kitömött állatokkal, természettani eszközökkel s a szükséges ábrázolásokkal felszerelve. Végül találsz itt még három lakosztályt, két tanító s az iskolaszolga részére. Az igazgató-tanító lakosztálya négy szoba, konyha s az irodából áll.

Az egész épület tágas udvarral van körülvéve, s a mi az oktatás sikerére nem csekély előnnyel van, jó mesze az utca zajától.

Az állami iskola tantestületé jelenleg 10 tagból áll, Mathiáss József igazgató-tanítóval élükön. Mind derék, ügybuzgó s hivatásukért lelkesülni tudó férfiak és nők.

Hogy kik teremteték meg a mai fényes eredményeket N.-Mihályban, azt itt hiven leírni ép oly nehéz, mint lehetetlen; mert abban sok derék hazafi munkája nyert óhajtott alakot, azért legyenek itt csak a mostani intézők megnevezve, mint akiknek sok évi ernyedetlen fáradozásai után sikerült a nagy mű koronáját is felteenni, s ezek Polányi Géza gondnoksági elnök és Sulyovszky István, a város főbírája s általában a tanügy iránt lelkesült buzgalmu város intelligenciája.

Szerkesztőségi posta.

„Ubrik Boriska“. Az ügy egy jó hírnévnek örvendő intézet belügye. Az iskolának is meg vannak a maga törvényei, a melyek alapján az ő népségének fegyelmi kérdéseiben itél s itéletét végrehajta. Ha ez az itélet sérelmes, meg van a felelbiteli forum. Tessék oda fordulni sérelmének felsorolásával.

Sz. K. B.-pest. Hogy is mondta a pataki diák: patientia = sórtató. Valahogyan fel ne dőljön közöttünk az irodalmi házasetlet sórtatója!

Egy kir. könyvi hiv. szolgál, mint Nábob. Névtelen tudósításokat egyszerűen félre tesszük.

A.-nak. Helyben. Meg fog jelenni.

V. K. B.-nak. Vettük, de az ünnepeletnek előttünk kifejezett abbeli kívánságát, hogy az ő kitüntetésé végett szerkesztőségünk tűzhelyére egy szemernyi tömjént se engedjünk dobni — respektálni kötelességünk.

Felélős szerkesztők:

PAYZSOSS ANDOR és HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉR NÉ.

HIRDETÉS.

A „Bécsi biztosító társaság“ és a „Bécsi élet- és járadék biztosító intézet“ alírott magyarországi fiókigazgatósága által hazánk egyes főbb városaiban már kötvénykiállítási joggal felruházott főügynökségek is felállítván, tudatjuk, miszerint főügynökül

Miskolczon: Török Aladár urat,

Debreczenben: Simonffy Sámuel kir. tanácsos urat,

Aradon: Assael A. Ábrahám urat,

Pozsonyban: Mihályi T. E. ipar- és keresk. kamarai elnök urat,

Sopronyban: A soproni építő- s földhitel-bank részv. társulatot,

Temesvárott: Redl testvér urakat,

Nagy-Becskereken: Hirtenstein és Reiner urakat,

Szegeden: Tóth Pál urat

nyertük meg, felkérjük a t. biztosító közönséget, hogy úgy tűz-, jég- és szállítmányi, valamint életbiztosítási ajánlataikkal társulatunkhoz, esetleg illetékes főügynökségünkhez fordulni és minden kivánalomnak megfelelő társaságunkat bizalommal felkeresni sziveskedjék.

Fent czimzett társulataink, míg egyrészt tekintélyes tőkéjeik által is már teljes biztosítékot képesek nyújtani az elfogadott kockázatokért, másrészt előnyös díjtételei versenyképessé teszik minden eddig hazánkban működő biztosító-társulattal szemben; mitöbb az életbiztosítási üzletágban oly előnyös kombinációkat vett fel díjtáblázataiba, melyek a biztosító közönség minden várakozásainak megfelelnek.

Társulataink elvül tűzvén ki továbbá, hogy bekövetkező szerencsétlenségek esetén a károk gyors, pontos és igazságos rendezésére lelkiismeretesen gondot fog fordítani, reméljük, miszerint a t. biztosító közönség egész bizalommal fogja felkeresni ajánlataival társaságainkat, mi pedig igyekezni fogunk az irányunkban tanusított bizalmát mindenkor teljes mértékben kiérdemelni.

Ugyanez alkalommal felkérjük végül a kör- s községi jegyzőket, néptanítókat, iparosokat, kereskedőket, valamint a kisebb birtokos urakat, kik helyben, vagy hazánk tekintélyesebb helyein s községeiben, társulatunktól ügynökséget vállalni hajlandók, hogy ezek elnyerése végett levélileg hozzánk, esetleg fentebb irt főügynökségünkhez fordulni sziveskedjenek.

TISZA LÁSZLÓ,
igazgató.

ÁGOSTON JÓZSEF,
vezértitkár,

A s.-a.-ujhelyi főügynökség vezetése Pollacsek Ignác és Ferencz urakra bízott.

HIRDETMÉNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

folyó évi február 20-án délután 2 és fél órakor

S.-a.-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó

XVII. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

T á r g y a k :

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvénye.
6. Sorrendben kilépendő két igazgatósági tag helyének választás utjáni betöltése.
7. A halálozás folytán megüresedett egyik rendes felügyelő bizottsági tag és esetleg egy póttag helyének választás utjáni betöltése.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkérjük, hogy az alapszabályok 31-ik §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letétmenyezni sziveskedjék.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1887. január hó 13-án.

Az igazgatóság.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentetlen levelek csak ismert keszektől fogadtatnak el.
 Készítők nem adhatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozásban minden garandó díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIVATALOS DÍJ:
 hivatalos hirdetéseké: Minden egyes sor után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűt a körzettel ellátott hirdetésekért terméérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számíttatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetők a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

1336. sz.

Zemplénavármegye alispánjától.

I.

10 fősolgabíró urnak.

Közírré tétel végett tudatom, hogy tekintetes Sáros vármegye alispánjának átirata szerint Roskovány község szarvasmarha állománya tüdővész miatt 21 napi, Berki és Bajor (?) község juh állománya pedig rühkór miatt bizonytalan tartamu vesztegár alá helyeztetett.

Feloldatott ellenben a takonykór miatt elrendelt zár alól Kálnás község loállománya.

II.

1339. sz.

Közírré tétel végett tudatom, hogy tekintetes Abauj-Torna vármegye alispánjának átirata szerint Rozgony község szarvasmarha állománya tüdővész miatt bizonytalan tartamu, Felső-Olcsvár község loállománya pedig lépfene miatt 15 napi vesztegár alá helyeztetett.

Feloldatott ellenben a vesztegár alól Alsó-Gob és Csobád község szarvasmarha állománya. S.-A.-Ujhely, 1887. jan. hó 28-án.

Matolai Etele, s. k. alispán.

A legnagyobb magyar.

Ki volt Széchenyi István gf. ? — alvó hazánknak felébresztője; az ősi dicsőség verőfényében sűtkérező, a szellemi és anyagi haladásnak veritékes munkájától irtózó, különben nemes és erőteljes nép világ-felfogásának reformálója; a nemzeti irányu kulturális mozgalomnak, mely az eszmékben, közszellemben, intézményekben, a gazdaság, ipar és vállalatok mezején forradalmat idézett elő — ugyszólván a „legyen” szavával megteremtője; — később, mikor a lelkesedés viharzássá fokozódott, a nemzeti sovinizmusnak bölcs mérséklője, az értelmi, erkölcsi és anyagi jólét üdvös tanainak ha-

talmas hirdetője; a birtok viszonyok középkori alakzatainak lerombolója s a szabad és független Magyarországon a biztos és szabad birtok jogosultságának legbátrabb előharcosa; egy szóval, mint leghatalmasabb politikai ellenlábasa mondotta — a legnagyobb magyar: azt évről-évre hirdeti a nemzeti kaszinónak u. n. Széchenyi lakomáján, urbi et orbi, az ünnepi szószóló.

Az emlékeztet aranykelyhét, melyet a legnemesebb gróf azzal a meghagyással bocsájtott elvarátainak, az általa nagy gonddal összehozott nemzeti kaszinónak örökségébe, hogy abból minden esztendőben egyszer igyanak az ő emlékeztetére, — az idén (febr. 6-án) Tisza Lajos gf. ültette ki. A legnagyobb magyar elévülhetetlen érdemeinek apoteozisa, az egész magyar nemzethez szóló hazafias áldomás, melynek akkordjában megrezdült a politikai aggodalom hurja is, s mely elhangzott Kárpátoktól Adriáig, betű szerinti értelemben ekként következik:

„Uraim! Emlékezzünk meg e mai ünnepen hazafiúi kegyeletünkben Széchenyi István grófról és emlékezzünk hazafi kötelességünk teljesítésében mindenkor Széchenyi István grófra.

Az ő hatalmas alakját óriási arányaiban és sokoldalúságában felölve egy pohárköszöntő szűk keretében mint öszhangzatos, tömör egész odaállítatni — messze túlhaladná képességemet.

Az ő alakja ma már a magyar mifhoszé és csak hevesen vannak a kiváltságosak, a kik őt ama magas régiókban fölkeresni képesek. De ha körültekintünk, ki-ki a maga körében, léptenyomon találkozunk intézményekben és alkotásokban az ő lángszellemének, mint a természetben rejlő őserőnek, melytől ered, minden nyomaival.

Ha e nyomokat fölismernék és egyenkint tanulmányozzuk, ugy ezek nagy nyilvánulásaiban az ő nagy szellemét megértjük és érteni fogjuk, hogy az ő nevének említésére minden magyar szíve feldobog.

val, majdnem kizárólag annak mielőbbi lerombolására vétetik igénybe!

Mi ennek az oka?

Körütekintve valamennyi élő lényen, ezen közös tulajdont illetőleg azt tapasztalhatjuk, hogy ott, hol az evés és ivás, csakis az éh és szomj természetes kielégítésére, tehát egy bizonyos cél elérésére, vagyis a lét fentartására fordítatik: a természetes étrend ellen csak kivételképpen történik kihágás; ellenben, hol az iny csiklandozása, az érzékek elkábítása stb. a fő indító ok: ott a táplálkozás terén elkövetett hibák és vétségek, mintegy folytonos törekvései a társadalomnak, a lét fentartása helyébe, annak ellenkezőjét: mielőbbi megszüntetését helyettesíteni. Hogy mily szomorú következményei lehetnek oly természetellenes eljárásnak, a világtörténelem, sok, ideje előtt elenyészett nemzet története és sorsa intőleg mutatja. Hogy a kelet ókori népeit ne említsem, a nyugat egykor világruralommal dicsekvő, örök városának, Rómának, népe, alapításának idejétől kezdve egészen a hatodik századig körülbelül, Plinius szerint: „fuisse sine medicis, non tamen sine medicina”, (hijával volt ugyan a gyógyítóknak, de korántsem a gyógyítószernek). Oly mérsékletesen, józanon, tevékenyen, szóval egészségesen éltek azok, hogy a korunkbeli „szerzett” betegségek nem is fordultak elő ott — és halál esetén, csakis az aggság volt a rendes és természetes halál-ok. Az orvosoknak csak akkor virradt fel a napjuk, midőn a világot uraló nép, bárdjain megpihelve, a téltlenségnek és dözsölésnek kezdett hódolni; akkor oly betegségek kerültek gyógyítás alá, melyek csakis a rendetlen életmód folytán keletkezettek és szerzőik után, elég mód folytán keletkezettek és szerzőik után, elég jellemzően, „morbi aulici” névvel ruháztattak fel.

Uraim! Üritsük e kelyhet Széchenyi István gf emlékeztetére! E kehelyre az ő végakaratóból egy igazság van bevésve: „Nem halt az meg, a ki honosainak emlékében él!” Szabad legyen nekem e tételt megfordítva, egy másik igazságot állítani vele szemben: „Nem hal az a nemzet meg, melynek fiai emlékében oly honosok, mint Széchenyi István gf. él.” (Eljenzés.)

És ha a nemzet fiai cselekedeteikben mindannyiszor Széchenyi Istvánra emlékeznek, akkor a nemzet részeseül is fog Széchenyi István, a hazaszeretet lángjában felemészített életének hasznáiban.

Uraim! Borul a látóhatár. A nemzet hazamosabb időre erős megpróbáltatásoknak lehet kitéve, a nemzeti létért való küzdelem a legnagyobb erőfeszítést és áldozatot követelendő esetleg a nemzettől. Nem tartok ugyan tőle, de ha csüggedni találna, avagy, ha derültebb napok bekövetkeztével, azok hatása alatt erejét tulcsülve kockázatos kalandvágy ingerelné: emlékezzünk Széchenyi István grófra, kövessük nyomdokait. Ő az akkori elcsüggedett, magát eleresztett nemzedéket dörgő szavaival fölébresztette, dicső példájával, hazafias lelkesedésével önbizalmat, a jövő iránti reményt csepegtetett bele és ez által megvetette nemzete későbbi felvirágzásának alapját; de másfelől a magyar nemzet nagyságáért rajongó keblének érzelmeit mindig a számító értelem korlátai közt tudta tartani, mert éles ítélőtehetségének sugari áttörték a legkecsegtetőbb ábrándok ködfátyolát is. Sarkalt ő egyfelől, de zabolázott másfelől, hogy az egészséges egyensúlyt fentartsa a nemzetben.

És ha kötelességünk teljesítése közepett, és teljesítse azt kiki hite, legjobb meggyőződése szerint, csak a forrás legyen tiszta, melyből tettei erednek, — értetlenséggel, durvasággal, izléstelenséggel, gyanúsitással kellene találkozunk: emlékezzünk Széchenyi István grófra és ne tántoritassuk magunkat el. Ő évtizedeken át folytatott küzdelmei és munkássága árán szerzett és majdnem a bálványoztatással határos népszerűségét áldozta föl inkább, sem mint attól az iránytól, melyet nemzete érdekében helyesnek tartott, csak egy lépést is tágitott volna. (Eljenzés.)

Ha a nemzet annyira fontos kulturális érde-

Hiába szólalt fel ezen táplálkozás helyett divatosá vált dözsölés ellen egy Seneca; Apicius „konyhakönyve” mindazok „szentírása” lett, kik „hasuknak, mint istenüknek áldoztak” és kik, Lucullus módja szerint, az evést és ivást fentemlített értelemben mint öncélt kezdték mivelni. Ez ugyan csak a római nép elfajulásának oktana; azonban: „mutato nomine, et iam de nobis fabula narratur”, amennyiben hasonló oknak, hasonló okozat az eredménye. Korunk ugyan Lucullus életmódját mindenben követni, kissé drágának találja; de mindazon által, ha csak az u. n. középosztály életmódját vesszük is bírálat alá, többet eszünk és iszunk, mint a mennyire tulajdonképpen szükségünk van és egészségünk fentartásához megférhetne! Előkelő osztályunk ebbéli gyengéjét pedig, költőhősünk ama versével örökíté meg, mely az ok és okozatot röviden és igen jellemzően így fejezi ki:

„Enni s inni jól tudok,
 En magyar nemes vagyok.”

Oka? gyorsan élő és mohón élvezni akaró nemzedékünkön kívül, előhaladt életviszonyainkban rejlik.

Ugyanis a modern műveltségű még meg nem mételgett népek egyszerű életmódja és ebből folyó és annyira szembeötölő anyagi vagyis nyers erőbeni bővelkedése, nem épp olyképp magyarázandó, hogy „másról” nincs is fogalmuk; hanem — talán — észszerűbben, hogy kiűnn, a szabad természetben, ha valaki pl. husra vágyik, előbb vadra és valami löszerre; ha halra, vízre és horogra; ha kenyérre, lisztre és kovászra — kell szert tennie: az élvezet tulcsigázása tehát, már a megszerzés vajudása által, ha nem is mindenkor kizárva, de mindenesette korlátozva van;

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

TÁRCA.

Az evésről.

— Egészségtani tanulmány. —
 Dr. Weiszberg Zsigmondtól.

Az emberi élet rendes tartama és egészséges léte három fő tényezőtől függ: célszerű lélekzéstől, mérsékelt táplálkozástól és kitartó bőrápolástól.

Az utóbbiról, t. i. a bőrápolásról, már tavaly volt szerencsém e lap hasábjain kimerítőleg értekezni. Ez alkalommal a táplálkozásról, vagyis annak egyik tényezőjéről: az evésről mondom el egyet-mást; mely tekintetben, őszintén megvallva, ha a bőrápolás terén elkövetett mulasztásokért az alsóbb osztályokat illeti meg a dorgálás elcsőbbsége, meg nem tagadhatjuk ezt a táplálkozás terén a felsőbb, műveltségével kérkedő osztálytól — nagyobbára, és a legfelsőbbtől, majdnem kivétel nélkül.

A táplálkozás lényege, népszerűen mondva, evésben és ivásban áll. Amazt az éh, emezt a szomj közvetíti; mint két oly érzet, mely fentartási ösztönünket arra inti, hogy első esetben oly tápláló anyagokról gondoskodjék, melyek tapasztalatilag a hősugárzást, második esetben olyanokról, melyek a hőpárolgást fentartják. Két szükséglet, mely a természet bölcs rendelkezése folytán minden élő lényen, létének fentartása céljából, mintegy ösztönszerűleg vele született, az itélő tehetséggel megáldott és e végett magát „a világ urának” tekintő embertől, az állatvilág u. n. homo sapiens-étől, ellentétben annak többi lakói-